

NOVÝ ZÁKON

Nový zákon

- Evangelium podle Matouše
- Evangelium podle Marka
- Evangelium podle Lukáš
- Evangelium podle Jana

- Skutky apoštolské

- Listy
- Zjevení Janovo neboli Apokalypsa

SYNOPTIKA / SYNOPTICKÁ EVANGELIA

4 EVANGELISTÉ

Evangelistar von Speyer, um 1220

Vyšehradský kodex

Čášké evangelium

Bible litoměřicko-třeboňská

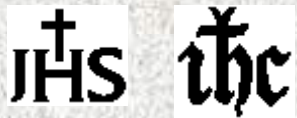
bia zaveron. gich: sic take flusse
 wstarechā.
Dredmluua Swateho Ieronima
 w hnech čerme swateho Ieronima
 Iaso zidowitua
 uštergo wrediti pr
 wny gest polowen
 tet čerme wredow
 swir nauwne gest
 wosfal. gestito po
 uolame kiboha lido gest zgermich
 smow or dnu čloucku upo slo lew
 listowae pocatku wprimgae w
 swen čerme. Sednoho čerme buse
 w wme obetowuame natele. -
 Džubeho gestito poole stoe bo
 nio bido gest zwolene. Čtobu
 ni orow listus nauwen gest. A
 nek čerme y poter adualodme po
 listowae pocatku swen wmenie
 me aetu. do natele zwolene pabage
 A oratu zwolene ar do natele pce
 stiehouame zidow stieho do balido
 na. I ordne tobo pce stiehouame
 ar do listu konage. w pce stieho nek m
 yste boae ornamuge polokleme.
 Čabi ypoču dosti yme y astu. yfe
 rlasal č gest. a boae welo nate
 lie obanuge. y take natech gich
 to rod bit polozal. listu oclagiae
 bo orowcatku swedome natepae
 ml. I fce nateho wsteh wne. aae.
 wad yocer. zposoba nek wum ge
 st. I obanuge. wto. aae. wne. gest.
 wter gest. wredone. ze. Boh gest.
 listus. gest. gest. wmen. zcerm. w
 mien. y d. oban. nate. wmen. y m
 ni. wmen. wte. wsteh. wsteh.
 nate. y. A. bi. wmen. a. qe. wto.
 listu. e. e. fe. e. m. y. w. m. w. nate.
 y. m. nio. orow. w. m. nio. y. m. nio.
 smow. oti. w. m. nio. y. m. nio. y. m. nio.
 bes. f. nio. m. e. ob. a. n. u. g. e. ze. gest.
 ged. en. f. o. t. m. - nek. gest. ged. en. boh.
 w. l. e. n. e. n. o. t. e. n. y. w. e. t. e. gest.
 z. a. d. a. g. i. a. m. b. a. h. a. m. y. w. m. e. a. u. e.
 bo. s. t. e. d. o. m. e. a. n. e. b. o. d. o. k. o. n. a. l. e. nek.
 b. e. n. e. d. i. c. t. e. m. p. o. r. n. a. t. i. - A. b. i. y. p. i. o. n. o. l. a.

Kmen Jesse

AΩ alfa a omega, počátek a konec, symbol Krista

řecká podoba jména *Jěžíš* - *ΙΗΣΟΥΣ (IHSOYS)*, s úpadkem znalosti řečtiny na západě se písmena začala číst jako latinská a vykládat jako *Jesus Hominum Salvator*

Kristus - Christos (ΧΡΙΣΤΟΣ), christogram

Ichthys - Ježíš Kristus, Boží syn, Spasitel (Ἰησοῦς Χριστός, Θεοῦ Υἱός, Σωτήρ [*Iésús Christos Theú Huiós, Sótér*])

LATINSKÝ KŘÍŽ

ŘECKÝ KŘÍŽ

SVATOONDŘEJSKÝ KŘÍŽ

INRI *Jesus Nazarenus Rex Iudaeorum*, Ježíš Nazaretský, král židovský

Kutná Hora, kostel sv. Barbory triforium, pelikán 1483-1493

Pelikán

Vraždění neviňátek

Veřejné působení Ježíše

Povolání apoštolů

Marek (III,14-19)	Lukáš (VI,13-16)	Matouš (X,2-4)	Jan (neobsahuje seznam)	Skutky (I,13)
1. Šimon Petr 2. Jakub , syn Zebedeův 3. Jan , syn Zebedeův 4. Ondřej 5. Filip 6. Bartoloměj 7. Matouš 8. Tomáš 9. Jakub, syn Alfeův 10. Tadeáš 11. Šimon Kananejský 12. Jidáš Iškariotský	1.Šimon Petr 2.Ondřej 3.Jakub 4.Jan 5.Filip 6.Bartoloměj 7.Matouš 8.Tomáš 9.Jakub Alfeův 10.Šimon zvaný Horlivec 11. Juda Jakobův 12.Jidáš Iškariotský	1.Šimon Petr 2.Ondřej 3.Jakub, syn Zebedeův 4.Jan, syn Zebedeův 5.Filip 6.Bartoloměj 7.Tomáš 8.celník Matouš 9.Jakub Alfeův 10.Tadeáš 11.Šimon Kananejský 12.Jidáš Iškariotský	1.Ondřej 2.Šimon Petr 3.Filip 4. Nathanael 5.Jidáš Iškariotský 6.Tomáš, zvaný Blíženeč 7.„učedník, jehož Ježíš miloval“	1.Petr 2.Jan 3.Jakub 4.Ondřej 5.Filip 6.Tomáš 7.Bartoloměj 8.Matouš 9.Jakub Alfeův 10.Šimon Zélóta 11.Juda, syn Jakobův 12.+ Matěj namísto Jidáše
dohromady „Dvanáct“	dohromady „Dvanáct“	dohromady „Dvanáct“	jmenuje 6 apoštolů	po Jidášově smrti 11, doplněno na nových Dvanáct

Šimon - Sv. Petr

Mt 16, 16-19

Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“ Ježíš mu odpověděl: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. A já ti pravím, že ty jsi **Petr**; a na této skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou. Dám ti **klíče království nebeského**, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi.“

Sv. Ondřej

starší bratr sv. Petra

Atribut: svatoondřejský kříž

Sv. Jan Evangelista

Miláček Páně

bratr sv. Jakuba

Atributy: orel, kalich (někdy s hadem na znamení, že je víno otrávené), často zobrazován jako velmi mladý, až dívčí rysy

Sv. Jakub Větší

syn Zebedeův, bratr Janův

Atribut: zobrazován jako poutník s holí, (svatojakubská) mušle; jako apoštol držívá meč, ve Španělsku jako rytíř bojující proti Saracénům

Významné poutní místo Santiago de Compostella

Účastník: Getsemanská zahrada/Olivetská hora; Proměnění Páně na hoře Tábor

Sv. Jan Křtitel

- syn Zachariáše a Alžběty
- „předchůdce Kristův“, křtil v Jordánu, žil asketickým životem, kazatel
- uvězněn Herodem Antipou, synem Heroda Velikého, sřat (Salome)

Atributy: beránek Boží (Ecce Agnus Dei) J 1,36

PROMĚNĚNÍ KRISTA NA HOŘE TÁBOR / PROMĚNĚNÍ PÁNĚ

Mt 17, 1–6

Mk 9, 1–8

ál Lk 9, 28–36

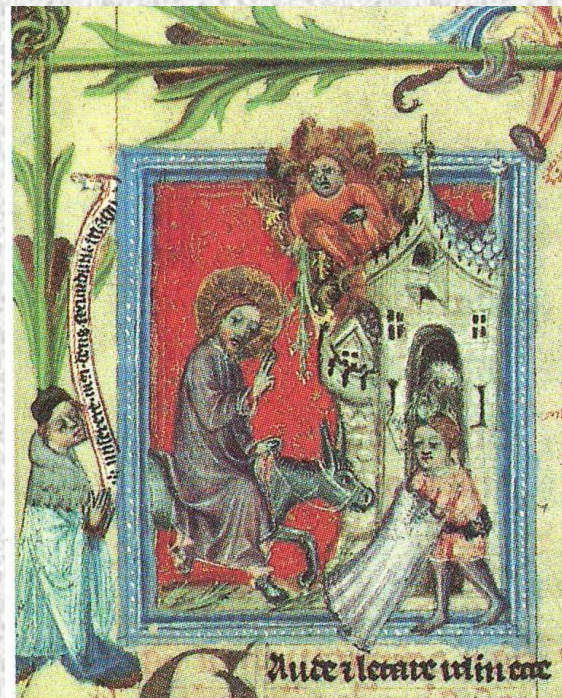

Po šesti dnech vzal s sebou Ježíš Petra, Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, kde byli sami. A byl proměněn před jejich očima; jeho tvář zářila jako slunce a jeho šat byl oslnivě bílý. A hle, zjevil se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají. Nato promluvil Petr a řekl Ježíšovi: „Pane, je dobré, že jsme zde; chceš-li, udělám tu tři stany, jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ Ještě nedomluvil, a hle, světlý oblak je zastínil a z oblaku promluvil hlas: „To jest můj milovaný Syn, kterého jsem si vyvolil; toho poslouchejte.“ Když to učedníci uslyšeli, padli tváří k zemi a velmi se báli.

PAŠIJE / PAŠIJOVÝ CYKLUS

Vjezd do Jeruzaléma

Poslední večeře

Kristus v Getsemanské zahradě / na Olivetské hoře

Zajetí Krista

Kristus před Anášem, někdy označováno jako Kristus před Kaifášem

Bičování Krista

Korunování Krista trnovou korunou

Ecce Homo

Ježíš před Pilátem

Nesení kříže/ Cesta na Golgotu/ Kristus padá pod křížem

Ukřižování

Kladení do hrobu

Zmrtvýchvstání

*Lucas Cranach st. / d. Ä.
Kristus padá pod křížem
Die Kreuztragung
25 x 17,2 cm*

Lucas Cranach st. / d. Ä.
Kristus před Annášem
Christus vor Hannas
25 x 17,2 cm

Noli me tangere

Tři ženy u hrobu/ Tři Marie u hrobu

Máří Magdalena
(Marie Magdalská)
jiná Marie
Marie, matka
Jakubova
Salome

Na cestě do Emaus

Nanebevstoupení Ježíše Krista

Arma Christi
Nástroje Kristova
umučení

**Bolestný
Kristus**

Dextera dñi
veronica

MMSE

10

Summe olueti

Statua

Lancea

Calic

Spongia

Lancea

Fumus

Hic nazarenus

rex iudeorum

Latus

gradus

in quo

crucifig

est

scala

Hic e

Sword

Sword

Sword

Sword

Sword

Sword

Sic homo e pro te tu passus et pro me

Spinea corona

Purra tu felle

Manus

Clavi

Martellus

Flagella

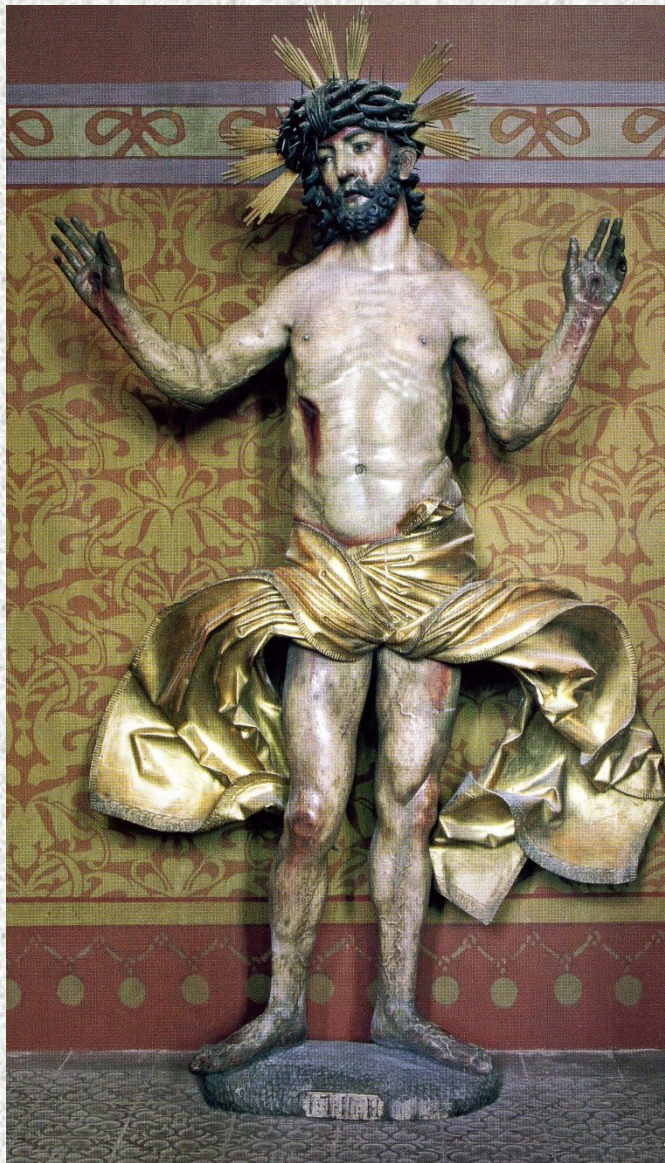
Furcis

Circumcisio

Crucifig

MMSE

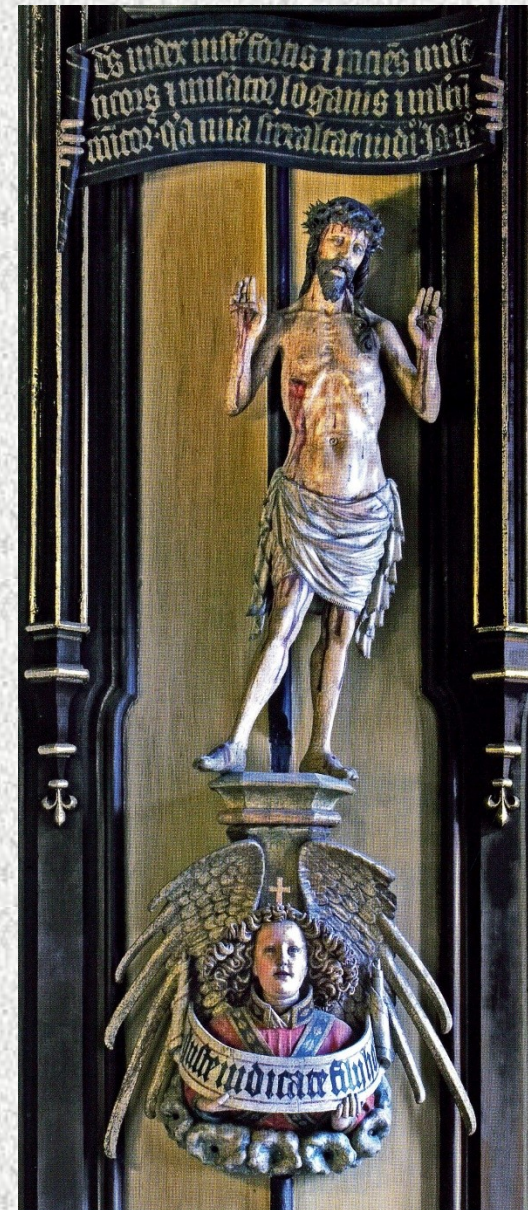
MMSE

Kutná Hora, Vlašský dvůr, radní síň, monogramista HE, 1502 nebo 1511

Praha, Novoměstská radnice

Praha, Staroměstská radnice

Kristus vítězný

Nejsvětější Trojice

Trùn milosti

